

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ ΠΑΠΑΠΑΣΧΑΛΗ ΕΛΕΝΗ

Οι βιοκλιματικές συνθήκες που επικρατούν στην χώρα μας ευνοούν τις πυρκαγιές, οι οποίες είναι ιδιαίτερα συνηθισμένες σε πευκοδάση με δραματικές συνέπειες τη διάβρωση του εδάφους και την απώλεια της βιοποικιλότητας. Η Μεσογειακή βλάστηση είναι εύφλεκτη εξαιτίας της μεγάλης περιεκτικότητας σε ρητίνη ή αιθέρια έλαια. Συνήθως η συχνότητα εμφάνισης πυρκαγιών είναι μικρότερη σε περιοχές με γράσταις και φρύγανα παρά σε δάση με αείφυλλα φυτά. Οι βοσκότοποι πολλές φορές υπόκεινται σε ηθελημένες πυρκαγιές προκειμένου να αναπτυχθεί η ετήσια εδώδιμη βλάστηση για τα ζώα.

Στον Νομό Ηλείας κατά την διάρκεια του καλοκαιριού του 2007 η εκδήλωση πυρκαγιάς είχε καταστροφικές συνέπειες στην φυσική βλάστηση αλλά και στις γεωργικές καλλιέργειες με ελαιώνες. Εξαιτίας του τοπογραφικού ανάγλυφου με τις απότομες κλίσεις που επικρατούν σε μεγάλο ποσοστό και την καταστροφή της βλάστησης μετά την πυρκαγιά, η Ηλεία έχει χαρακτηριστεί μετρίου έως υψηλού κινδύνου διάβρωσης και ερημοποίησης.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η εκτίμηση του βαθμού διάβρωσης στις πυρόπληκτες περιοχές. Πραγματοποιήθηκε επιτόπιος έλεγχος σε διαφορετικά σημεία που επλήγησαν από την φωτιά και εκτιμήθηκε με οπτική παρατήρηση η κοκκομετρική σύσταση, το μητρικό υλικό, το βάθος του εδάφους, ο τύπος χρήσης γης, η φυτοκάλυψη, η παρουσία χαλικιών και λίθων, τα χαρακτηριστικά του τοπογραφικού ανάγλυφου και ο βαθμός διάβρωσης για την κάθε μια θέση μελέτης. Στη συνέχεια εφαρμόσθηκε το μοντέλο PESERA για την εκτίμηση του ρυθμού διάβρωσης. Επίσης με την χρήση του προγράμματος ENVI, με την ανάλυση ψηφιακών εικόνων εδάφους υπολογίσθηκε το ποσοστό φυτοκάλυψης και αδρομερών υλικών (χαλίκια-πέτρες).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, στις περιοχές γεωργικής καλλιέργειας παρατηρήθηκε μεγαλύτερο ποσοστό φυτοκάλυψης και μικρότερος βαθμός διάβρωσης σε σχέση με τις περιοχές φυσικής βλάστησης. Το μοντέλο Pesera

στις περιοχές γεωργικής χρήσης παρουσίασε μηδενικούς ρυθμούς διάβρωσης και απορροής, ενώ στις περιοχές φυσικής βλάστησης παρατηρήθηκαν σημαντικές τιμές τόσο στο ρυθμό διάβρωσης όσο και στην απορροή. Ειδικότερα στον ασβεστόλιθο παρατηρήθηκαν οι μικρότεροι ρυθμοί διάβρωσης, ενώ στον φλύσχη οι μεγαλύτεροι. Στη συνέχεια προτάθηκαν μέτρα προστασίας από τη διάβρωση που αφορούν τις γεωργικές περιοχές, τα δάση και τους βοσκοτόπους.